

N:o 75.

Ank. till Riksd. kansli den 30 april 1900, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anslag för deltagande i de internationella gymnastik- och idrottstävlingarna under verdensutställningen i Paris.

(2:a U. A.)

Under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 30 sistlidne mars har Kongl. Maj:t i en samma dag aflåten proposition (n:o 76) föreslagit Riksdagen att, såsom bidrag till bestridande af omkostnaderna för deltagande från Sveriges sida i de internationella gymnastik- och idrottstävlingarna under verdensutställningen i Paris innevarande år, på extra stat för år 1901 bevilja ett anslag af 12,000 kronor.

Vid föredragning inför Kongl. Maj:t af detta ärende har departementschefen anmält, att styrelsen för Sveriges centralförening för idrottens främjande i en till Kongl. Maj:t ingifven skrift anhållit om ett statsanslag af 12,000 kronor för svenskars deltagande, enligt utgången inbjudning, i de internationella gymnastik- och idrottstävlingar, hvilka under verdensutställningen i Paris år 1900 komme att anordnas derstädes.

Beträffande önskvärdheten af deltagande från Sveriges sida i nämnda tävlingar hade styrelsen yttrat, bland annat: De flesta civiliserade länder ämnade, samtidigt med framvisandet af sin konst och industri, ådaga-lägga ståndpunkten af folkens fysiska utbildning genom att uppvisa gymnastik- och idrottsöfningar. Vid denna uppvisning af utbildnings-system för fysisk uppfostran borde Sverige icke saknas. Det svenska

gymnastiksystemet började tillvinna sig allt större uppmärksamhet och erkännande öfver allt i världen. Det syntes därför vara af betydelse, att detsamma ej allenast vore företrädt vid ett tillfälle som det ifrågavarande, utan ock att detta skedde genom en tillräckligt stor och välöfvad trupp af fullt utbildade svenska gymnaster.

Hvad sålunda anförts hade, enligt hvad i statsrådsprotokollet vidare meddelas, i en af sekreteraren i öförmälda förening, majoren V. G. Balck, ingifven promemoria i ämnet ytterligare betonats, under framhållande, att en stark rörelse förefunnes i Frankrike för införande af ett förbättradt eller mera rationellt gymnastiksystem och att goda krafter energiskt strede för införande af svensk gymnastik i franska statens skolor, såsom bland annat framginge deraf, att förslag derom komme att väckas i franska deputeradekammaren.

I den gjorda ansökningen hade vidare anförts, att, förutom den tryggade ekonomi, som genom ett statsanslag skulle beredas det tilltänkta deltagandet från Sverige i öförmälda täflingar, den svenska truppens ställning otvifvelaktigt skulle blifva bättre, om för dess uppträdande erhöles offentligt understöd. En dylik uppfattning hade ock gjort sig gällande i andra länder. I Österrike, der man kraftigt börjat förbereda sig till deltagandet i täflingarna, föfogade organisationskomitén öfver rätt stora belopp för ändamålet. I Tyskland vore 10,000 mark anslagna allenast till förberedande åtgärder. Inom våra grannländer Danmark och Norge hade vederbörande centralföreningar hos regeringarna påkallat understöd af statsmedel. Franska regeringen hade anslagit betydande summor för anordnandet af ifrågavarande uppvisningar och täflingar.

Till närmare upplysning om ändamålet med det begärda statsanslaget och i sammanhang dermed stående förhållanden har departementschefen lemnat följande meddelanden, hvilka grundade sig på uppgifter i den gjorda ansökningen samt i den af föreningens sekreterare ingifna promemorian.

Sedan officiel inbjudning att delta i nyssnämnda internationella gymnastik- och idrottstäflingar ingått från franska regeringen genom dess minister för handel och industri, hade ifrågavarande styrelse med anledning deraf tagit initiativet till ett dylikt deltagande från svensk sida samt tillsatt en komité för att organisera detsamma. Enligt den uppgjorda planen skulle en afdelning gymnaster till ett antal af omkring 60 sammansättas af utvalda medlemmar af de större gymnastikföreningarna i riket. Dessa gymnaster skulle först efter ett gemensamt pro-

gram öfvas i sina hemorter och derefter infinna sig i Stockholm till samöfningar under 1—2 veckor före utresan. Den sålunda sammansatta truppen skulle i sig innesluta goda fäktare för att tillika visa prof på svensk fäktning.

Nämnda gymnastikafdelning skulle först och främst vid den gymnastikfest, som af franska gymnastikunionen anordnades den 3—4 juni, uppvisa ett svenskt gymnastikprogram. För att sprida kunskap om och väcka intresse för svensk gymnastik hade emellertid åtgärder vidtagits i syfte att bereda tillfälle för den svenska truppen till andra, mera enskilda uppvisningar, hvarvid endast svensk gymnastik skulle företrädas. Enligt ett centralföreningen tillhandakommet meddelande från de förenade rikenas minister i Paris hade såväl det franska utställningskommisariatet som den franska gymnastikunionen med välvilja upptagit detta förslag samt visat sig synnerligen intresserade för, att svenska gymnaster skulle beredas tillfälle att uppvisa det svenska gymnastiksystemet inför en stor allmänhet. Utställningskommisariatet hade för sin del utlofvat att ställa en fullt lämplig lokal inom utställningsområdet till de svenska gymnasternas förfogande till gifvande af en uppvisning; och den franska gymnastikunionen åter hade erbjudit sig att åt dem anskaffa en god gymnastiklokal inom Paris för en uppvisning inför inbjudne fackmän samt universitetets och skolans män. Vidare inginge det i planen att åstadkomma en tredje enskild uppvisning, nemligen inför militära auktoriteter, antingen vid franska härens gymnastikskola i Joinville-le-Pont eller vid något annat militärinstitut. För att göra det arbetsamma och kostsamma företaget så fruktbringande som möjligt, vore det slutligen afsedt att vid hemfärden från Paris gifva minst två gymnastikuppvisningar i Berlin, deraf en inför militära myndigheter, en annan inför en större allmänhet jemte inbjudne gymnaster och pedagoger. Underhandlingar härom hade redan blifvit inledda med vederbörande.

Under omförmälda verldsutställning anordnades vidare dels täffingar i allmän idrott den 15 och den 22 juli, dels uppvisning i simning och lifräddning den 16 och den 26 augusti. Styrelsen ämnade till deltagande deri, efter förutgångna noggranna pröfningar, utsända goda representanter till ett antal af 15—20 vid idrottstäffingarna samt 12 vid nyssnämnda uppvisning. De sistnämnda skulle tillika gifva en särskild uppvisning i simning, hopp i vattnet, dykning m. m. enligt svenskt mönster, hvarjemte de skulle inöfvas för en täffing i lifräddning m. m.

Såsom af det anförda framginge, kunde antalet svenske deltagare uti ifrågavarande uppvisningar och täffingar beräknas komma att utgöra minst

87 man. Dertill skulle komma 5 personer såsom ledare och funktionärer. Med beräkning af en minimikostnad af 270 kronor för en hvar af 92 man hade man kommit till en kostnadssumma för det hela af i rundt tal 25,000 kronor. Genom enskild offervillighet hade man hopp att kunna anskaffa omkring 13,000 kronor. För erhållande af återstående 12,000 kronor värdjades nu till statens mellankomst. Vid beräkningarnas uppgörande hade man utgått från att vid de tillämnade uppvisningarna af den svenska truppen icke någon inträdesavgift komme att fordras, utan inbjudningar skulle i vidsträckt mått utfärdas och tillträdet i öfrigt vara fritt. Någon inkomst af uppvisningarna hade alltså ej beräknats.

Direktionen öfver gymnastiska centralinstitutet, som anbefalts att i ärendet afgifva utlåtande, hade tillstyrkt bifall till den gjorda ansökningsen. Dervid hade direktionen tillika åberopat det af densamma den 30 april 1898 till Kongl. Maj:t afgifna utlåtande i fråga om anslag till svenska gymnasters deltagande i en gymnastikfest i Köpenhamn samma år. Direktionen hade då, bland annat, framhållit betydelsen deraf, att svenske män uppträdde i grannlandet till täflan i kroppsliga idrotter samt att intresset för dylika täflingar hos oss komme att stegras genom ett deltagande i den ifrågavarande gymnastikfesten. Kongl. Maj:t hade ock genom beslut den 6 maj 1898 funnit skäligt att för ändamålet bevilja ett anslag af 2,000 kronor, att utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda anslag till extra utgifter.

För egen del har departementschefen anført.

Det vore ej af nöden att här erinra om gymnastikens stora betydelse för vårt slægtes fysiska utveckling. Ej heller ansåge departementschefen sig behöfva framhålla, hurusom vårt land redan, till gagn för menskligheten, gifvit mäktiga impulser på gymnastikens område. Ett sällsynt tillfälle att visa vårt arbete inom detta område och att ytterligare verka för spridande af kännedom om och intresse för den svenska gymnastiken erbjöde sig nu under nationernas stora täflingsmöte i Paris innevarande år. Detta tillfälle syntes departementschefen ej böra lemnas obegagnadt, och den plan, som framlagts af styrelsen för Sveriges centralförening för idrottens främjande, vore otvifvelaktigt egnad att på ett mycket tillfredsställande sätt tjena sitt syfte. Att statens ekonomiska medverkan dervid påkallades vore naturligt, med hänsyn till de stora omkostnader, som vore förknippade med företaget, och helt visst äfven fördelaktigt för de utsände gymnasternas ställning i det främmande landet. Mot beloppet af det för ändamålet begärda

statsunderstödet hade departementschefen ej någon anmärkning att framställa.

Under återopande af hvad i ärendet förekommit och af departementschefen anförts, hemställde han om aflåtande till Riksdagen af ifrågavarande proposition; och ansåge departementschefen, att vid bifall till framställningen hinder ej förefunnos för Kongl. Maj:t att låta under innevarande år af tillgängliga medel förskottera ifrågavarande belopp.

I en af departementschefen den 21 nästlidne april till utskottets ordförande aflåten skrifvelse har departementschefen — med anledning af den i statsrådsprotokollet lemnade uppgiften, angående den svenska gymnastikafdelningens tillämnade deltagande i en af franska gymnastikunionen den 3—4 juni anordnad gymnastikfest — meddelat, att enligt departementschefen berörde den 21 april tillhandakommen upplysning planen för nämnda gymnastikfest blifvit så till vida ändrad, att främmande gymnaster icke komme att dervid uppträda samt att till följd häraf afsigten vore, att de svenska gymnasterna skulle under samma vecka, då berörda gymnastikfest egde rum, men icke i samma lokal, vid en för dem särskildt anordnad uppvisning genomgå ett svenskt gymnastikprogram.

Då det svenska, af Per Henrik Ling grundade gymnastiska systemet under senare tider tillvunnit sig allt större uppmärksamhet och äfven börjat i afsevärd utsträckning tillämpas utom vårt lands gränser, anser utskottet önskvärdt, att detta gymnastiksystem må blifva på ett värdigt sätt representeradt vid de under innevarande års verldsutställning i Paris derstädes anordnade internationella gymnastik- och idrottstävlingarna; och har utskottet därför funnit sig böra tillstyrka, att det för ändamålet äskade anslag må af Riksdagen beviljas. Utskottet har likväl, på det att icke genom bristande tillgångar för nödiga omkostnaders bestridande ändamålet med vårt lands deltagande i tävlingarna måtte förfelas, ansett det vilkor böra fästas vid anslaget, att återstoden af den för deltagandet beräknade totalkostnaden, eller 13,000 kronor, på annat sätt anskaffas.

Utskottet hemställer sålunda,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen på det sätt bifallas, att Riksdagen, såsom bidrag till bestridande af omkostnaderna för deltagande från Sveriges sida i de internationella gymnastik- och

idrottstävlingarna under verdensutställningen i Paris innevarande år, på extra stat för år 1901 beviljar ett anslag af 12,000 kronor, att utgå under vilkor, att återstoden af den för deltagandet beräknade totalkostnaden, eller ett ytterligare belopp af 13,000 kronor, på annat sätt anskaffas.

Stockholm den 30 april 1900.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.
